בס"ד "הדף היומי לתולדותינו"

יום א', י"ג באייר תשס"ח (18 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

שבוע שמח ושבוע טוב!

היום 28 יום, שהם ארבעה שבועות לעומר.
הרחמן הוא יחזיר לנו עבודת בית המקדש למקומה, במהרה בימינו אמן. סלה.
---

*היום, **י"ג באייר תשי"א** [19.5.1951] **נפטר דוד רמז**, מראשי תנועת העבודה, היה מזכ"ל הסתדרות העובדים הכללית, יו"ר הועד הלאומי לכנסת ישראל, ומ- 1948 עד מותו שר בממשלת ישראל.*

דוד רמז [משה דוד דרבקין] נולד בי"ח באייר (ל"ג בעומר) תרמ"ו במוהילב, רוסיה הלבנה. את השכלתו רכש **בבית הוריו**: **תלמוד** למד מפי סבו; **מקרא וספרות** בעזרת עצמו והשכלה כללית מפי מורים פרטיים. הוא עמד בבחינות הבגרות הממשלתיות ושימש כמורה ב"חדר מתוקן". ב- 1911 התקבל ללימודי משפטים באוניברסיטה של קושטא.

דוד רמז היה איש העלייה השנייה. הוא עלה לארץ עם רעייתו בחול המועד פסח תרע"ג, אפריל 1913. בתחילה, כשעלה ארצה, עבד כפועל חקלאי בבאר-טוביה ובזיכרון-יעקב, אח"כ נבחר לעמוד בראש "המשרד לעבודות ציבוריות - בניין וחרושת" - המפעל הקבלני של פועלי ארץ-ישראל, שנקרא לאחר מכן "סולל בונה". בשנים 1934 - 1945 כיהן כמזכיר הכללי של הסתדרות העובדים ובשנים - 1945 1948 כיהן כיושב ראש הוועד הלאומי. בתוקף תפקיד זה הכריז ערב הקמת הכנסת כי **"כנהר המשתפך אל הים, משתפכת הערב הזה כנסת ישראל למדינת ישראל, אשר תיכון לעד".**

בין התפקידים הרבים שמילא ניתן למנות את היותו חבר מועצת המדינה הזמנית מטעם מפא"י ושר התחבורה בממשלה הזמנית. בראש חודש אלול תש"ח כוננה הממשלה הזמנית "**ועדת שרים לענייך החינוך**" והשר רמז הועמד בראשה. בבחירות לכנסת הראשונה הוא נבחר כחבר כנסת וכיהן בממשלה הראשונה כשר התחבורה. כאשר הוקמה הממשלה השנייה בכ"א בחשון תשי"א, [1.11.1950] נתמנה דוד רמז שר החינוך והתרבות, במקומו של זלמן שז"ר.

דוד רמז נפטר לאחר מחלה קצרה, והובא לקבורה בזיכרון יעקב בי"ג באייר תשי"א, 19.5.1951.

הגות ותפיסת עולם חינוכית

בתקופת כהונתו הקצרה של דוד רמז נאבקה מערכת החינוך בקשיי קליטה גדולה של תלמידים עולים ובמחסור גדול של משאבים, במיוחד במחסור במורים. מאידך גיסא, היא עמדה במרכז משבר פוליטי חמור על רקע של החינוך הדתי במחנות העולים ובמעברות, משבר שהביא בעקבותיו את פיזור הכנסת הראשונה ולבחירות לכנסת השנייה.

את דאגתו לשאלת המחסור במורים הביא לידיעת הרבים:

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

יום א', י"ג באייר תשס"ח (18 במאי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

"כל שנות חיי בארץ הלכתי לשיטתו של יעקב אבינו אשר התפלל: "לחם לאכול ובגד ללבוש", מתוך שהיה סבור לפי הביאור העממי, כי קצת יי"ש יקנה בכספו הוא... אף אני הייתי כל ימי אומר: נקים לנו חקלאות, חרושת, תחבורה וכל מן הדין והתרבות תבוא מאליה. מקרקע אוכלוסין יהודים המתפרנסים בכבוד וחיים כבני חורין יצמחו לנו משוררים, מנגנים, מציירים, אנשי עט ואנשי מחשבה. עכשיו אינני אומר זאת: יש לדאוג ללחם לאכול, לבגד ללבוש ולספר ללמוד ולמורה ללמד...

זה לי כשלושה חודשים כשר החינוך והתרבות. ניסיתי להגיד לאורחים אמריקאיים שביקרוני, כי ישאילו לנו קצת תלמידי חכמים מבתי המדרש החשובים, שיש להם באמריקה. הודעתי להם: אם יתעוררו לפחות מאתיים צעירים וצעירות לבוא למדינת ישראל לעבודת שנתיים בהוראה, במעברות ובמחנות, אהיה מוכן לשלוח אנייה להביאם הנה ולהחזירם מכאן על חשבוננו, מקץ מועד התנדבותם, ופרנסתם עלינו כל ימי שהותם אתנו; אמנם לא על דרך המותרות כי אם על דרך הצנע. לצערי, עוד לא הגיע אלי הד חוזר כלשהו להודעתי זו. באין פולין, באין ליטא ובאין ארצות בלטיות ובאין אירופה היהודית הקוננטלית כולה, **מאין נעלה מורים נושאי תרבות**? העולם היהודי כולו, ובייחוד ארצות דרום אמריקה, דורש מורים ומדריכי נוער. יש צימאון לתורה ואין מרווה. ובמידה שכינסנו אלינו למדינת ישראל עוד חצי מליון יהודים מירכתי ארץ, הרי זקוקים אנו ללימוד תורה ודעת בשקידה רבה ובקצב נמרץ. כבר נשתגר בפינו המספר "אלפיים מורה" החסרים לנו ואין אנו חשים בכל חריפותו של המצב הזה. אולי כדאי להדגיש זאת לא במספרים גדולים, כי אם דווקא במספרים צנועים מאוד: כשדרושים לנו שניים שלושה מורים, לשלוח אותם למעברה חדשה - אין למצוא אותם על נקלה".

דוד רמז נודע בטעמו הלשוני ובאהבתו את הקיצור. עשרות מחידושיו הלשוניים נקלטו בלשון העברית החיה. הוא נמנה על חברי ועד הלשון והשתתף בעבודת המילון הטכני בעריכתו של חיים נחמן ביאליק.

דבריו של דוד רמז בעל פה ובכתב כונסו בשלושה קבצים שהופיעו לאחר מותו: **טורים** - כתבי תנועת העבודה, בהוצאת "עם עובד", תשי"ב; **לרוח הים** - בהוצאת החבל הימי לישראל, תשי"ב; **חיל יוצרים** -בהוצאת תרבות וחינוך, תשי"ב.
]http://cms.education.gov.il/EducationCMS/Units/Owl/Hebrew/UvdotNetunim/ToldotHinuh/Personalities/DavidRemez.htm[

"לדוד מזמור, לה' הארץ ומלואה, תבל ויושבי בה." [תהלים כ"ד 1]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **ראשון** בשבת
בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!
הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל